

Ключові слова: критерій, оцінювання, ефективність, правоохоронні органи.
Ключевые слова: критерий, оценка, эффективность, правоохранительные органы.
Key words: criterion, evaluation, efficiency, law enforcement authorities.

ХРАПЕНКО ОЛЕНА ОЛЕГІВНА

*Національний університет «Одеська юридична академія»,
доцент кафедри організації судових, правоохоронних органів та адвокатури,
кандидат юридичних наук, доцент*

ЩОДО УДОСКОНАЛЕННЯ ІНСТИТУТУ АДВОКАТУРИ

Перетворення в Україні здійснюються кожного дня. Законодавець пропонує до розгляду і прийняття все нові і нові нормативні акти. Розроблюються стратегії і концепції реформування судових, правоохоронних і правозахисних органів. Стратегія розвитку органів правосуддя та конституційного судочинства на 2021-2023 роки – це 20-сторінковий документ, який має загальні формулювання, що можна досить широко трактувати (далі – Стратегія) [2].

З метою запровадження системного підходу щодо удосконалення інституту адвокатури в Україні Стратегія у пункті 4.5. передбачає:

1. посилення гарантій адвокатської діяльності, її видів і професійних прав адвокатів, удосконалення самоврядності адвокатури. Гарантії адвокатської діяльності захищаються державою, саме тому логічним є спрямувати роботу над їх дотриманням;

2. розширення можливостей доступу до державних реєстрів та баз даних при здійсненні адвокатської діяльності. Проект «Про внесення змін до Кримінального процесуального кодексу України щодо запровадження інформаційно-телекомунікаційної системи досудового розслідування», який знайшов підтримку у Верховній Раді України, визначив, що ІТСДР покликана збирати, зберігати, шукати, обробляти та здійснювати передачу матеріалів та інформації в кримінальному провадженні [1]. Безпосереднім користувачем цієї системи буде також захисник (адвокат, за його згоди) та інші учасники кримінального провадження. Данна система суттєво полегшить здійснення певних видів адвокатської діяльності;

3. конкретизація підстав, процедур притягнення до дисциплінарної відповідальності та механізмів оскарження рішень про притягнення до такої відповідальності. Питання «конкретизації підстав» вже тривалий час є приводом для дискусії практиків, оскільки розмитті межі підстав є приводом для зловживання осіб, які звертаються з метою поскаржитись на адвоката;

4. запровадження інституту спрощеного дисциплінарного провадження. Створення такого інституту полегшить процедуру дисциплінарного провадження;

5. удосконалення порядку розгляду скарг на дії адвоката. Для даного пункту Стратегії важливо, щоб Рада адвокатів України дослухалась до обґрунтованих пропозицій регіонів щодо вдосконалення дисциплінарних процедур та швидко враховувала їх у своїх відповідних рішеннях;

6. перегляд вимог щодо освіти, професійного досвіду та обмежень щодо доступу до адвокатської діяльності, запровадження прозорості процедури проведення єдиного кваліфікаційного іспиту, стажування кандидатів, порядку ведення Єдиного реєстру адвокатів України. Вдосконалення кваліфікаційних процедур щорічно є актуальною темою для обговорення в профільних органах адвокатського самоврядування. Заходи з підвищення кваліфікації, які системно проводить ВКДКА в областях, можуть дати змогу почути та обговорити актуальні ідеї для того, щоб вони стали частиною законодавства;

7. удосконалення організаційно-правових форм здійснення адвокатської діяльності та засад діяльності органів адвокатського самоврядування, удосконалення професійних стандартів діяльності адвоката. Зрозумілим є те, що засади органів адвокатського самоврядування є показником розвитку інституту незалежної адвокатури. Від головних засад залежить те, наскільки ефективними будуть кроки у вдосконаленні адвокатури в цілому;

8. удосконалення механізму надання адвокатами безоплатної правової допомоги та представництва інтересів публічних органів. Проблеми з наданням безоплатної правової допомоги сьогодні можна визначити у двох аспектах: претензії до якості надання даних послуг і надлишкові витрати держави на оплату послуг адвокатів;

9. врегулювання статусу помічника адвоката. Стаття 16 Закону України «Про адвокатуру та адвокатську діяльність» потребує уточнення та включення додаткових елементів статусу помічника адвоката;

10. удосконалення порядку захисту прав адвокатів під час здійснення професійної діяльності. В даному пункті слід звернути увагу на оновлення Положення про комітет захисту прав адвокатів та гарантій адвокатської діяльності.

Загалом, проаналізувавши всі пункти розділу 4.5. Стратегії розвитку органів правосуддя та конституційного судочинства на 2021-2023 роки щодо удосконалення інституту адвокатури, слід зробити висновок, що намічений план дій є актуальним на сьогодні та якщо всі зазначені проблеми будуть вирішені, це буде лише на користь адвокатури України.

Список використаної літератури:

1. Проект «Про внесення змін до Кримінального процесуального кодексу України щодо запровадження інформаційно-телекомунікаційної системи досудового розслідування». URL:http://w1.c1.rada.gov.ua/pls/zweb2/webproc4_1?pf3511=71407
2. Стратегія розвитку органів правосуддя та конституційного судочинства на 2021-2023 роки. URL:<https://drive.google.com/file/d/1JHcrELweYqKZ7Jy7Rsxe0kYP0cE1UixU/view>

Ключові слова: стратегія, удосконалення адвокатури, адвокатська діяльність, реформування, проблеми.

Ключевые слова: стратегия, совершенствование адвокатуры, адвокатская деятельность, реформирования, проблемы.

Key words: strategy, improving the advocacy, advocacy, reforming, problems.

КІСЛИЦІНА ІРИНА ОЛЕКСАНДРІВНА

*Національний університет «Одеська юридична академія»,
доцент кафедри організації судових, правоохоронних органів та адвокатури,
кандидат юридичних наук, доцент*

НАПРЯМКИ УДОСКОНАЛЕННЯ ЗАКОНОДАВСТВА, ЩО РЕГУЛЮЄ ДИСЦИПЛІНАРНУ ВІДПОВІДАЛЬНІСТЬ ПРОКУРОРІВ

Одним із факторів, який впливає на ефективність роботи правоохоронної сфери, є сумлінне виконання прокурорами покладених на них функцій, дотримання дисципліни, етичних стандартів та можливість притягнення до дисциплінарної відповідальності прокурорів, які вчиняють дисциплінарні проступки. Чинне законодавство, яке регулює організацію та діяльність прокуратури, не є бездоганим і окремі положення потребують суттєвих змін, в тому числі актуальним є удосконалення питання дисциплінарної відповідальності прокурорів.

Значним кроком у напрямку демократизації та прозорості роботи прокуратури України є реформа прокуратури, яка знаходиться на завершальному етапі. Для проведення атестації прокурорів було створено кадрові комісії, які фактично перейняли функції кваліфікаційно-дисциплінарної комісії прокурорів. Діяльність цих комісій регулюється Наказом Генерального прокурора України №266 від 4 листопада 2019 року «Про затвердження Порядку розгляду кадровою комісією скарг про вчинення прокурором дисциплінарного проступку, здійснення дисциплінарного провадження та прийняття рішення за результатами дисциплінарного провадження» [1], проте в законі України «Про прокуратуру», який є основним нормативним актом, який регулює організацію та діяльність прокуратури, кадрові комісії не згадуються.

Аналіз норм законодавства дає підстави стверджувати про некоректність формулювання норми ст. 44 закону України «Про прокуратуру»: «Стаття 44. Орган, що здійснює дисциплінарне провадження 1. Дисциплінарне провадження здійснюється відповідним органом» [2], Таке формулювання містить ознаки тавтології та створює плутанину. Особа, якій стало відомо про вчинення прокурором дисциплінарного проступку, має право подати дисциплінарну скаргу. Для повноцінної реалізації цього права повинні бути чіткими та зрозумілими, викладені таким чином, щоб кожен міг зрозуміти процедуру подання такої скарги та який орган її розглядає. Існуюча на даний час